

**Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет
Кафедра маркетингу та УІД
Сумський регіональний центр
інтелектуального розвитку
Українська асоціація маркетингу
Всеукраїнська спілка вчених-економістів**

**Збірник тез доповідей
X Міжнародної
науково-практичної конференції**

**«МАРКЕТИНГ ІННОВАЦІЙ
І ІННОВАЦІЇ У МАРКЕТИНГУ»**

29 вересня – 1 жовтня 2016 року

Суми 2016

ПРОГРАМУВАННЯ ТА ПРОЕКТУВАННЯ ТЕРИТОРІАЛЬНОГО РОЗВИТКУ: ДОСВІД ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

Територіальний розвиток у дослідженнях науковців та практиків Європейського Співтовариства (ЄС) розглядається як національна політика, що забезпечуватиме відсутній зв'язок між політично-керованою децентралізацією та розвитком [1]. Раніше територіальний у словосполучення територіальний розвиток використовувалось для акцентуванні уваги на (і) просторовому аспекті розвитку чи для визначення (ii) географічної характеристики розвитку.

У першому випадку, територіальний розвиток відноситься до інтегрованого мульти-секторального розвитку на певній території, що базується на просторовому баченні бажаного результату за підтримки стратегічних інвестицій у інфраструктуру та природокористування. Таке розуміння територіального розвитку не визначає масштабів (локальний, державний, національний) і може використовуватись для будь якого з них.

У другому випадку термін є менш конкретним і використовується для опису розвитку конкретних (як правило субнаціональних) частин території. Території можуть бути міськими, регіональними, сільськими або прибережними, гірськими, прикордонними тощо. Найчастіше термін використовується для конкретизації локалізації розвитку у будь-якому масштабі.

Сучасні дослідники [2-5] погоджуються, що сприйняття територіального розвитку як просторового комплексного розвитку конкретної території ігнорує комплекс економічних і соціальних зв'язків різних рівнів, що призводить до спотворення масштабів і можливостей координації процесів з боку місцевої влади. Таке сприйняття концентрується на локальних / територіальних перспективах, нехтуючи багатовекторністю, різноманітністю зацікавлених сторін та сторін впливу, що спрощує сприйняття територіального розвитку.

З іншого боку, описове ставлення до територіального розвитку, як розвитку, не залежно від масштабів, призводить до ігнорування критичних відмінностей, здебільшого політичних та інституціональних, що впливають на розвиток на місцевому рівні. Найбільш очевидним прикладом є різниця в масштабах і умовах участі населення в процесі прийняття і здійснення державної політики на міському та регіональному рівнях, що може приховувати ендегенний характер місцевого розвитку та тієї ролі, яку територія відіграє в якості активної складової розвитку, а не його пасивної характеристики.

Екстраполюючи вищезгадане до Українського досвіду, можна сказати, що протягом багатьох років практикувалось саме друге (описове) ставлення до територіального розвитку, що ігнорувало багаторівневість взаємозв'язки конкретних територій та комплекс соціально-економічних, інфраструктурних та політичних особливостей розвитку. Власне таке ігнорування призвело до недооцінки інфраструктурних особливостей та можливостей участі у політичному житті східних областей України. У сучасних умовах це призвело не тільки до неефективності регіональної політики, але і до уможливлення військового конфлікту.

Водночас в рамках децентралізації, що проводиться в рамках пакету реформ, більше тяготить до першого сприйняття територіального розвитку, як інтегрованого мульти-секторального розвитку певної території, що базується на просторовому баченні бажаного результату за підтримки стратегічних інвестицій у інфраструктуру та природокористування. Вадою такого розуміння територіального розвитку є, як зазначалось раніше, спотворення масштабів і можливостей координації процесів з боку місцевої влади.

1. Romeo L. What is territorial development? // GREAT insights Magazine – 2015. – Volume 4, Issue 4. June/July – Retrieved from: ecdpm.org/great-insights/territorial-development-2/what-is-territorial-development/

2. Implications for Territorial Development and Challenges for the Territorial Cohesion of the European Union / Ed. by Philipp Schmidt-Thomé and Stefan Greiving – Finland: Geological Survey of Finland (GTK), 2013. – 214 p.

3. Marcos Aurelio Saquet Territory, geographical indication and territorial development / Marcos Aurelio Saquet // Desenvolvimento Regional – 2016. – Vol. 6, №. 1 – P. 4-21

4. Jean-Christophe Dissart Tourism, Recreation and Regional Development: Perspectives from France and Abroad / Jean-Christophe Dissart, Jeoffrey Dehez – France: Routledge, 2016 – 284 p.

5. Henry Wai-chung Yeung Rethinking relational economic geography / Henry Wai-chung Yeung // Transactions of the Institute of British Geographers – 2005. – Volume 30, Issue 1 – P. 37-51.

Карпіщенко О.О.

Сумський державний університет

ДОСЛІДЖЕННЯ ЕЛЕКТОРАЛЬНИХ УПОДОБАНЬ НА ВИБОРАХ СУМСЬКОГО МІСЬКОГО ГОЛОВИ У 2015 РОЦІ

У жовтні-листопаді 2015 року у м. Суми відбулися вибори міського голови. Протягом періоду передвиборчої агітації нами було проведено 4 хвили замірів рейтингів кандидатів з метою оцінки результативності агітаційних заходів та своєчасного їх коригування у залежності від позиції кандидата.